

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.
Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 199.

V Ljubljani, v petek 2. septembra 1887.

Letnik XV.

Irska.

V Angliji so liberalci še vedno to, kar so bili pred petdesetimi leti, namreč večinoma možje, ki tolmačijo in izvajajo „prostost“ v pravem pomenu besede. Nasprotno pa se angleški „konservativci“, Tories, ki so sedaj na krmilu, še vedno držé starega načela „antipapizma“ po novo-liberalni šegi krutega sovraštva.

Nesrečna katoliška Irska mora prenašati srd angleških konservativnih protestantov. Angleška vlada je sklenila, da zatré irsko narodno ligo. Ta korak Salisburyjevega kabineta je razburil prebivalce na zelenem otoku. Zbralo se je 23. avgusta v Dublinu mnogo občinstva, da ugovarja sklepu angleške vlade, ki je imenovala narodno ligo državi nevarno. Lord-major Dublinski in član angleškega parlamenta A. M. Sullivan je predsedoval zboru, kterege so se vdeležili irski poslanci Dillon, O'Brien, Harrington in Kenny, in angleški poslanci Bright, Cobb, Haldane in Fenwick kot zastopniki angleških demokratov. Predsednik nagovori zbrano občinstvo ter konča z besedami: „Ligo so proglasili državi nevarno; nevarna je v resnici vsem tiranom, skopuhom in zatiralcem. Kakor so naši predniki postopali s kazenskimi postavami, tako bomo i mi s to proklamacijo. Naj pride, kar hoče, narodna liga bode dosegla svoj namen — prostost irskega naroda.“

Tajnik Harrington je prebral pismo nadškofa Dublinskega, ki izraža prepričanje, da bodo brezvspešni vsi naporí angleške vlade proti narodni ligi. Gabbraith, profesor na Dublinskem vseučilišči, grajal je ostro postopanje angleške vlade, ki krati državljano njihove pravice. Nasvetoval je resolucijo:

„Zbrani Dublinski meščanje grajajo očitno pred omikanim svetom proklamacijo angleške vlade, ki hoče irski narod potisniti s pota mirnega in ustavnega boja za njegove pravice. Vzeti mu hoče napravo, ki je zatirala zločine in nemire. Nikoli se ne bomo vdali sili, ki nam gazi ustavno prostost.“ Govorili so v enakem smislu tudi angleški poslanci, ki podpirajo irske zahteve. Irci so s tem pokazali, da

bodo vstrajali tudi v prihodnje v boji za opravičene pravice, ktere jim jemlje angleška vlada.

Kake nasledke bode imel korak Salisburyjevega ministerstva proti Ircem, ne moremo vedeti; a zgodovina uči, da Irec ne obupa, marveč vstraja v trpljenji za svojo vero, narodnost in druge pravice.

Angleški listi, glasila veleposestnikov, hvalijo in poveljujejo odločno postopanje angleške vlade. Drugače pa pišejo irski listi. „Freemson's Journal“ piše: Angleži bodo zapirali irske zastopnike, zatirali časnike, prepovedali tabore, sploh z vsemi sredstvi uničevali irsko gibanje. Irski narod pa ne bo zapustil dosedanje poti zmernosti, postavnosti in previdnosti. Predno preteče dvanajst mesecev, zrušila se bo najbolj zaničljiva vlada novega veka.

Kdor pozna irsko zgodovino, mora priznati, da s kruto silo Angleži ne bodo pomirili Irecv. Ravno sedanji voditelj opozicije v angleški zbornici je kot načelnik angleške vlade pred petimi leti zatrl deželno ligo in njene voditelje zaprl v Kilmainhamu. A ravno v tej ječi se je rodila narodna liga. Ako vlada zatré tudi to, prikazala se bo drugje pod drugim imenom, toda z istim namenom in isto organizacijo. Blagor Angliji, dokler se irska liga javno bojuje za svoje pravice, za pravice dežele in naroda. Ko jo angleška vlada potisne v tmino skrivne beznice in ji vzame postavne pravice, isti dan se prikažejo z bodali in smodnikom „beli mladenčič“, „ponočni vitezi“, „molly maguires“ in druge strašne prikazni, kiso v preteklem polustoletju že večkrat Angležem motili mirno spanje, razširjati strah in grozo.

Vsak človekoljub mora obsojati krvave zločine. Zato govorimo z obče krščanskega stališča želéč, da ponosni Albijon poravná Irecu stoletno krivico in začeli krvavečo rano na svojem državnem telesu — in ta je tužna Irska.

Einspielerjeva slavnost.

(Dalje)

Tem trem škofovim pismom naj sledi lepa častitka, ktero je doposlal zlatomašniku stolni kapitol lavantinski. — Glasi se:

EXVLta fELIX In DoMIno oCCasIone IVbILeI!

Velečastiti zlatomašnik!

Lavantinski stolni kapitol si šteje v čast in veselje, Vam častitati k doživljeni zlati maši.

Mašnik in rojak slovenski, ki od dnov šolanja svojega pa do sive starosti svoje, v dneh solnčnih in mračnih, v dneh veselja in žalosti, v dneh priznanja in preganjanja, ne oziraj se ne na desno ne na levo vstrajno hodi po stezi dolžnosti, kakor mu jo kaže žarna zvezda ljubezni do cerkve katoliške, do domovine avstrijske, do naroda slovenskega, zasluži, da je god njegove zlate maše vesel praznik vseh Slovencev.

Blagi zlatomašnik! da niste zastonj v pótu obraza rezali prvih brazd v trdo celino gorotanske slovenske zemlje, Vam pričajo tekoči dnevi: setev Vašega vzornega peresa gre v klasje, se rumeni, dozarija.

Hvaležni rojaki se zbirajo od blizo in daleko, Vam pletejo vence, Vam trosijo rožice, Vam pojejo pesni in preslavljaajo dela Vaša!

Da; dela Vaša! Družba sv. Mohora in hram družbe rokodelskih pomočnikov bodeta nekda najljepša spomenika na Vašem grobu, najsijajniši prič, da je bilo Vaše domo- in rodoljubje vsakčas čisto, kakor solnce, vsikdar le v službi vere in ljubezni krščanske.

Da nad Vašim domo- in rodoljubjem ni madeža, temu daje najlepše spričevanje cerkveno dostojanstvo papeževega komornika, do kterege so Vas povzdignili naš preljubljeni sveti Oče, Leon XIII. To priznanje Vam bodi zadostenje za vse, kar ste kedaj britkega prestali.

Da ste še dolgo med nami! — Da Vam večerno solnce prijazno sije do skrajne meje človeškega živ-

LISTEK.

† Profesor dr. Sigismund Węclewski.

Zastonj kliče rimski pesnik:

Absint inani funere neniae
luctusque turpes et querimoniae;
compescere clamorem ac sepulcri
mitte supervacuos honores.

Kadar nas namreč velik in jako hud zadene vdarec, mora razum malo svoje sile popustiti in se umakniti, a tem več mora srce občutiti in bolečino trpeti. To moramo klavnih src očitno izjaviti gledé moža, ki smo ga z globoko žalostjo povrnili materi zemlji dne 22. avgusta t. l. Ta-le mož je bil dr. Sigismund Węclewski, profesor klasične filologije na Lvovskem vseučilišči, kterege je neusmiljena smrt nepričakovano nagloma iz naše sredine izpulila, iztrgala za vselej dne 19. t. m. Pod živim vtisom težke te zgube pošiljam Vam nekoliko črtic o tem vrlem učenjaku poljskem, izvrstnem profesorji in iskrenem rodoljubu, hoteč s tem priobčenjem zmanjšati nekako gorjé ter žal, kteri ste prešinile naše

učne kroge in poljsko občinstvo sploh. Kajti jako dobro poznam mile nam brate Slovence in v srci sem uverjen, da vse, karkoli zadene druge Slované, posebno pa Slované naše drage nam avstrijske domovine, živ najde pri njih odmev in bratovsko sočutje.

Dr. Sigismund Węclewski rodil se je 1. maja l. 1824. v Meserichi v nadvojvodstvu Poznanjskem. Nižje in srednje šole obiskoval je v Poznani, študije pa modroslovske dovršil na vseučilišči v Vratislavi. Ko je odlično naredil dotične preskušnje, nastopil je 24 let star učiteljsko službo na veliki gimnaziji sv. Marije Magdalene v Poznani. Že takrat je bil znan kot izvrsten poznavalec klasične starodavnosti ter zaslovel je po razpravah filologične vsebine. Zbog tega je bil povabljen od ruske vlade v Varšavo, kjer je na tako imenovani višji šoli predaval predmete filologične, posebno pa grščino do leta 1869. V tem času je bila ona šola prestworjena v popolno vseučilišče, jezik poljski kot učni odstranjen, ruski pa vpeljan. — Vi, dragi nam bratje, ki se toliko trudite ter podvzimate, da bi milemu ter dragemu materinemu jeziku pripomogli do pristojne mu povzdige in počastnega mesta, lahko razumite, kako to dé

človeku, če vidi, da se mora materini jezik, skoz toliko stoletij gojen, blažen, visoko olikan in kot najdražja narodna svetinja hranjen, popustiti ter zavreči. Dr. Sigismund Węclewski blag. spom. je bil s celo dušo in s celim srcem Poljak, a ker se ni strinjal z britkim, za vsako polsko srce krivičnim ukazom, bil je začasno odpuščen s polovico plače, leta 1870. pa je bil popolnoma odstranjen. Sledeči časi so morali biti za vrlega moža in njegovo nežno občutljivo srce polni grenke izkušnje in trpljenja, kajti imel je že precej številno rodbino. Ali vendar ohranil je čist svoj značaj in vkljub vsem težavam ni upognil svojega prepričanja pod igo povelja.

Ko je bil leta 1871. pri nas v Galiciji uveden jezik poljski kot naučni jezik, in je zaradi tega stala katedra latinskega jezika na tukajšnjem vseučilišči izpraznjena, povabljen je bil izmed mnogih kandidatov dr. Węclewski z najvišjim odlokom od 27. novembra 1872 na profesorsko stolicu v Lvovu. Neprenehoma je delal kot izborna sila filologična tako, da se je univerza res z njim ponašala in jako ga čislala. To svoje spoštovanje so mu skazovali člani učiteljstva s tem, da so mu najviša akademijska dostojanstva izročevali. Leta 1876. namreč je bil

ljenja! — Da Vam angelji božji naproti pridejo z bogato krono večnega plačila.

V to ime Vam kličemo od štirskega poberežja Drave, in jak gorotanskih planin naj glasno ponavlja: Bog Vas živi na mnoga leta!

Lavantinski stolni kapitol.

V Mariboru dné 18. avgusta 1887.

J. Matiašič; Guido Matiašič, stolni prošt; Ig. Orožen, stolni dekan; Fran Kosar, kanonik sen.; Lavrencij Herg, kanonik; Fran Ogradi, kanonik; Dr. Ivan Križanič, kanonik.

Tudi mnogovrstna društva so častitala gospodu zlatomašniku; vseh častitk seveda ne moremo objaviti, ker bi se opis preveč raztegnil; pač pa se nam zdi potrebno, saj nekatere objaviti, ki posebno jasno kažejo, kako raznovrstno da je deloval naš monsignor v javnem življenju. — Kako sodijo o njem s Slovenci tudi Nemei, priča krasna adresa, katero je poslalo jubilaru katol. konstitucionalno društvo v Celovei. — Glasi se:

Vaše blagorodje!

Izmed mnogih prijateljev, ki Vam častitajo ob slavnostnem dnevu Vaše zlate maše, tudi ne sme izostati katoliško-konstitucionalno društvo.

V imenu društvenikov dostojno in s spoštovanjem pozdravljamo Vas gorečega duhovnega pastirja in učitelja krščanskega nauka, ki ste veliko let vodili ljudi, posebno mladino, do prave sreče; učenci Vaši, med njimi tudi nekateri podpisani društveniki, hranijo Vas v najblažjem spominu.

Pozdravljamo Vas brata in podpornika ubogim, dobrotnika rokodelskim pomočnikom, katerim ste z mnogimi tudi osebnimi žrtvami v našem glavnem mestu zgradili lastni dom; pozdravljamo Vas prijatelja in reditelja mnogim dijakom; pozdravljamo Vas človekoljuba, na katerega vrata noben revež ni trkal zastoj. — Pozdravljamo Vas vedno zvestega, cesarju vdanega Avstrijanca, ki ste nesebično delovali za javni blagor z besedo in pismom. Bili ste mož, ki v javnem življenju kot poslanec delujoč, nikdar niste iskali boljših služb, nikdar časti in bogastva, ki ste vedno brez strahu izraževali svoje prepričanje.

Bodite prepričani, prečastiti gospod zlatomašnik, da tisoče hvaležnih sre bje za Vas, ki hočejo zadostovati za krivice, s katerimi Vam hočejo na večer Vašega trudoljubnega življenja tudi to prezasluzeno veselje ogreniti zlovoljni someščani.

Bog Vam bode plačnik za Vaše krepostno duhovsko življenje, pa tudi za stanovitnost, s katero ste vedno zagovarjali, kar ste po svoji vesti in vednosti spoznali, da je dobro in koristno za državo.

Za trdno se nadjamo, da Vas tudi zanaprej ne bo nič motilo in strašilo, mar da bote vse dni svojega življenja, in milostni Bog naj jih Vam nakloni še prav mnogo, delali in se bojevali „za Boga, cesarja in domovino!“

Ponavljaje svoja voščila se vklanja Vašemu blagorodju

odbor katol. konstitucionalnega društva.

Celovec 8. avgusta 1887.

Rudolf baron Mandorff, s. r., prvosednikov namestnik; Franc baron Reyr, s. r.; Andrej Alijančič, s. r.; Fried. Rupper, s. r.; Iv. Krainer, s. r.; Silv. Hutter, s. r.; Karl Mitschka, s. r.

izvoljen dekanom, a leta 1877. prodekanom filozofičnega fakulteta; leta 1878. je postal „rector magnificus“, leta 1879. je bil prorektor. Zraven tega je bil dr. Węclewski vodja semenišča in prosemenišča filologičnega, kakor tudi člen in namestnik direktorja izpraševalne komisije za učitelje šol gimnazijalnih in realnih.

Dr. Węclewski bil je zelo delaven na polji klasične filologije, a mimo tega še s tem si je v zgodovini poljske književnosti jako častno mesto pridobil, da se je posebno mnogo in uspešno trudil v predelu zgodovine klasičnih študij na Polskem. Znamenit je pri tem kot predstavljavec ter razlagavec staro-klasičnih pisateljev. Po takem vsestranskem prizadevanji podal in zapustil je mlajšemu pokolenju mnogo razprav, opisov in prevodov na materini poljski jezik.

Prvi sad njegovega truda je: *Slowicki lacińsko-polski do autorów klasyycznych*. Poznań 1851. 8° str. 500. Drugo pomnoženo in popravljeno izdanje natisnjeno je bilo v Krakovu 1868. str. 777.

(Dalje prih.)

Kako blagodejno je Einspielerjevo delovanje v socijalnem življenju glavnega mesta Celovec, priča lepo ozaljšana adresa, katero so mu ob priliki zlate maše podali udje katoliškega društva rokodelskih mojstrov, ki slóve:

Zlatomašnik prečastiti!

Prelepa slovesnost zlate maše sili nas zastopnike katoliškega društva rokodelskih pomočnikov, da Vam izrazimo svojo vdanost in hvaležnost. Spomin brezštevilnih dobrih del Vašega duhovskega in človekoljubnega življenja bodi Vam krasen venec, ki Vam zaljšaj ob zlati maši Vašo prečastito glavo. V tem vencu pa je gotovo med najlepšimi cveticami spomin na Vašo neumorno sodelovanje pri društvu rokodelskih pomočnikov in rokodelskih mojstrov, posebno pa za dozidanje rokodelskega doma. „O Tebi bo govorilo kamenje“, tako vsklikne vsak, kdor vidi v Celovei rokodelsko hišo. Veliko natančneje pa je to opisano v knjigi življenja.

Ni popolno res, da je „nehvaležnost plačilo svetá“; mnogo jih je, katerim je veselje veliko, da se pokažejo hvaležne. Tako je tudi z nami, ki smo težko pričakovali to slavnostno priliko, da Vam izrazimo veliko svojo hvaležnost v imenu mnogih rokodelskih pomočnikov, mojstrov in mnogo prijateljev poštenega rokodelstva. — Sprejmite to zahvalo kot naše skromno darilce; Bog bodi Vam plačnik za vse dobrote, ki ste jih skazali in jih še skazujete rokodelskemu stanu.

Priče teh Vaših dobrih del bodo vedno ostali Vam vdani in hvaležni

udje katoliškega društva rokodelskih pomočnikov in mojstrov.

(Dalje prih.)

Blagoslovljenje nove hiše rokodelskih pomočnikov.

(Dalje.)

Ob določeni uri se prične blagoslovljenje v lepo ozaljšani dvorani. Navzočih je bilo več odličnih gospodov: deželni predsednik baron A. Winkler, mestni župan Grasselli, cesarski svetnik Murnik, predsednik Ljubljanske hranilnice Dreö, šolski vodje Hrovat, Mrhal, Praprotnik in mnogo duhovnikov. Pred blagoslovljenjem se mil. g. knezoškof dr. Missia v škofovskem ornatu obrnejo do zbranega občinstva in družnikov ter v pristrčnih besedah razložijo važnost katoliške rokodelske družbe za sedanje čase in opominjajo družnike, naj vedno zvesti ostanejo tej prekoristni družbi. Zahvalivši se družbinemu načelniku za preobilni trud, ki ga je imel pri zidanji, pravijo med drugim: Pač mi ni treba še dokazovati, kako potrebna so katoliška rokodelska društva. Naš presviti cesar sam so se že večkrat pohvalno o njih izrazili ter rekli, da so prava sreča za Avstrijo. Veliko se je že osnovalo društev, ki pa nimajo vsa dobrih namenov; tovaršija je mladim ljudem premnogokrat zapeljiva in pogubna. S težkim srcem in solznih oči se poslavljata oče in mati od svojega sina, kadar zapuša domačo hišo, ker se bojita, da bi se med tujim svetom dušno in telesno ne pogubil; v katoliški rokodelski družbi pa dobi očeta, blagočutnega načelnika, in mater, sv. katoliško cerkev. Častitam vam toraj, da ste deležniki te družbe. Vem, da jih je mnogo, ki Vas zaradi tega zaničujejo in Vas iščejo odvrniti; zatoraj Vam častitam, da ste stanovitni ostali, ostanite stanovitni tudi v prihodnje. V tej družbi se lahko naučite veliko resnega, kar Vam bo koristilo za življenje, a tudi veselje goji katoliška rokodelska družba, toda krščansko veselje itd. — Nato so obredne molitve opravili v dvorani ter v spremstvu gg. kanonikov msgr. Jerana in župnika Križnarja obhodili še vse druge prostore in tudi še posebej blagoslovili podobo sv. Jožefa nad vratmi. Ko se zopet v dvorano povrnejo, zapoje čitalnični kvartet — iz prijaznosti sodelujoč — pesem „Očenaš“. Naposled izpregovori tudi gosp. deželni predsednik nekoliko besedi, častita g. profesorju Gnjezdzi, da se mu je posrečilo tako lepo delo izvršiti, in izreka nado, da se bode v društvu vedno gojila ljubezen do cesarja in Avstrije. Gosp. profesor Gnjezda se zahvali ter zagotavlja, da so bili člani kat. rokodelske družbe vsikdar zvesti avstrijski državljeni in da bodo tudi v prihodnje vsikdar zvesti ostali; nato

zakliče trikrat „slava“ presvitemu cesarju, in trikratna „slava“ je zadonela po prostorni dvorani; tudi godba pred hišo je poslavila preljubljenega vladarja s cesarsko himno. Predno se odpeljejo, še društveni načelnik mil. g. knezoškofu predstavi odlične goste, katerim se laskavo zahvalijo, da so se slavnosti vdeležili.

S tem je minula dopoldanja slovesnost, ki se je ob najlepšem vremenu tako sijajno vršila.

Lepo vreme je pripomoglo, da se je tako redno in v občo zadovoljnost izvršilo tudi vse ono, kar je bilo po sporedu za popoldne odmenjeno.

Obeda pri g. Ferlinca se je vdeležilo okoli 200 gostov, nekaj v dvorani, večinoma pa na vrtu. Napitnice, godba, petje, prijateljski razgovori — vse je sodelovalo, da je čas le prehitro potekel. Gosp. profesor Gnjezda je napil sv. očetu in svitemu cesarju, družbeni podpredsednik Kržič pa knezoškofu in deželnemu predsedniku. Obe napitnici ste bili navdušeno sprejeti. Veliko veselje vzbudila je napitnica gosp. župana Grassellija, ki je dovtipno porativši prislovico „nomen — omen“ poslal glavno osebo tega dneva — društvenega načelnika, češ, da je zgradil katoliškemu društvu rokodelskih pomočnikov, ki je med mnogimi društvi Ljubljanskimi eno najkoristnejših, tako krasno „gnezdo“.

G. prof. dr. Marinko napije g. županu krepko in duhovito, kakor smo ga že vajeni slišati. Napivalo in nazdravljalo se je še mnogovrstno, dobrotnikom, izmed katerih stoji kranjska hranilnica v prvi vrsti, posameznim društvom in osebam, navzočim in nenavzočim, ki so telegrafično naznanili, da danes mislijo na nas še posebej, najstarejšim udom domače družbe itd. Samo ob sebi se razume, da nismo pozabili prebлага, plemenitosrčnega vrhovnega načelnika vseh avstrijskih katol. rokodelskih družb, škofa dr. Gruše. Posebno zanimiva je bila slednjič skupna napitnica do vseh navzočih rokodelcev. Naslanjaje se na tri besede iz puntarskih časov francoske zgodovine: *égalité, fraternité in liberté*, je dr. Marinko dokazoval, kako se te tri — prvotno seveda napačno rabljene — besede lepo vresničujejo pri katol. rokodelcih, kako tukaj zares vlada pravo bratovstvo, prava prostost in enakost, kako se najvišji krogi zanimajo za vas itd. — Med tem nas je Domžalska godba vrlo dobro zabavala in pevec domači, Novomeški in Šentviški so se kar skušali med seboj: pohvala in zahvala bodi jim tu javno izrečena! Vse hvalevredna je bila tudi postrežba. Ni se toraj čuditi, da je bilo vse zadovoljno, veselo do navdušenosti!

Slovesne litanije imel je načelnik Šentviške družbe gosp. Volc; pri petji latinskih litanij je iz prijaznosti pomagal mestni kapelan gosp. Karlin, da se je prav spodbudno vrstilo pred altarjem in na koru.

Nad vse gauljiv prizor pa je bil na pokopališči ob grobu nepozabljivega ustanovitelja Ljubljanske katol. rokodelske družbe, profesorja dr. L. Vončine. Po litanijah so namreč družniki skupno šli k sv. Krištofu, da so venec položili na grob ranjcemu v znamenje hvaležnosti. Čitalnični kvartet je miloglasno zapel žalostinko, g. prof. Gnjezda je opravil cerkveno molitev za ranjcega... Pač smo si na tihem mislili, ko bi bil ranjki še med nami, kako bi se bilo radovalo njegovo plemenito srce današnjega dné! Pa solza v očesu je več povedala, kakor bi mogel jaz tu zapisati. Počivaj mirno, blagi naš dobrotnik, nepozabljivi Leon!

(Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 2. septembra.

Notranje dežele.

Ministerska posvetovanja vršila so se zadnje dni pod predsedstvom ministra za vnanje zadeve, grofa Kalnokyja; razpravljal se je proračun za bodoče leto. O istem predmetu posvetovali so se ministri dné 30. avgusta pod predsedstvom Nj. Veličanstva cesarja, predno je odšel k vojaškim vajam.

„N. W. T.“ poroča, da se bo **državni zbor** sešel še le začetkom oktobra. Ako se bo še letos rešila postava o davku na sladkor, o čemur pa dvomi imenovani list, nadaljeval bo državni zbor svoja dela ob enem z delegacijami, ki bodo zborovale meseca novembra.

V **Galiciji** traja neprestano boj proti ministru Gautschu, kar dokazuje, da so se liberalni

listi prezgodaj veselili, ko so pisali na dolgo in široko o razprtijah in sovraštvu med Čehi in Poljaki. Ako se gre za obče slovanske koristi, tedaj so pač vsi Slovani složni in edini. „Reforma“ napada odločno Gautscha ter zahteva od „poljskega kluba“, naj se odločno poteza za bratske Čeha ter oistro postopa proti naučenemu ministru, ki vsled svojega centralističnega nemštva ne spada v ono ministerstvo, katero podpirajo Poljaki. „Novo Reformo“ z dne 31. avgusta zaplenilo je državno pravdnistvo zaradi članka, ki zahteva, naj stopi Gautsch iz službe. — „Novi Prolom“ poroča, da so v Galiciji zopet nemiri po nekterih vaséh, in sicer v občini Kozini, ker se kmetje protivijo cestnim postavam. Sedem kmetov so zasačili in odpeljali v zapor. Poslali so v vse te kraje vojske.

Z dnem 1. t. m. pričele so se na **Ogerskem** šole. Pri tej priliki pečajo se madjarski listi s šolskimi zadevami. Iz njih posnamemo, da se ne morejo ošabni Madjari posebno ponášati s svojimi šolami, ker g. pl. Trefort ni nastopil prave poti, kakor sodijo strokovnjaki, da bi dovel madjarsko šolstvo na ono stopnjo, na kateri so šole drugih evropskih držav.

Vnanje države.

Sedanjemu **srbskemu** ministerstvu sovražni listi pišejo o velikih razprtijah med liberalci in radikalc. Isto tako poročajo, da so radikaleci prisilili Ristića, da je izdal naredbo, s katero je prepovedal uradnikom vmeševati se v volitve. Koliko je resnice v teh trditvah, ne moremo soditi, dognana stvar pa je, da pišejo tako le listi, ki o srbskih zadevah niso posebno zanesljivi. — Kasacijski sodni dvor preklical je zaplenbo Petrovičevega premoženja, katero je odredilo mestno sodišče. — Skupščina sešla se bo v drugi polovici oktobra v Niši. V desetih dneh zbrala se bo komisija, kateri je nalog presoditi ustavo.

„Köln. Ztg.“ poroča se iz Budimpešte, da bo Koburžanova mati, princesinja Klementina Koburška, potovala v **Bolgarijo** ter tam ostala na strani svojega sina kot svetovalka. Vladni krogi Sofijski pričakujejo, da bo ta materin pohod imel dobre nasledke. Dopisnik piše: „Princesinja zapletena je moralno v bolgarski dogodek svojega sina, ker se ni samo diplomatsko pogajala z ruskim osebom, temveč tudi v nasprotju z drugimi člani svoje obitelji spodbujala svojega sina v sklepu, da gre v Bolgarijo; za novega bolgarskega kneza imelo bo bivanje princesinje v Sofiji dobre nasledke; visoka žena ima trden značaj, bister političen pogled in veliko diplomatsko gibčnost. Zname so jej dobro vse dvorne spletke in vé, kako pričeti, da bo vplivala na carja. V naših političnih krogih vlada pač nekoliko optimistično mnenje, da bo pomagala mati svojemu sinu iz zadrege, v katero je zašel, in da bo dosegla sporazumljenje med knezom in carjem. Radovedni smo, ali bo princesinja delala na to, da ostane Ferdinand zvest svoji rimsko-katoliški veri, ali pa bo ponovila svojemu sinu besede svojega pradede Henrika IV.: „Paris vaut bien une messe“. — Vse to je sicer veliko tolažilo prijateljem Koburžanovim, po poročilih iz Rusije pa nikakor ne moremo pričakovati, da bo ta „ženski diplomat“ le količkaj zadrževal rusko-politične naklepe. — Dopisnik „N. Fr. Pr.“ razgovarjal se je bajè z ministrom Načevićem o bolgarskih razmerah, katere mu je slednji tako-le tolmačil: Naših zadev ne smé svet meriti z evropskega stališča. Kar nas je mirnih, zadovoljnih smo s knezom. Hitro se bo Ferdinand seznanil z našimi razmerami in kmalu jih bo nadvladoval. Narod sprejel ga je tako, kakor smo pričakovali, in vsa poročila o nasprotnih izgredih so pretirana. Notranje težave niso tako velike, da bi se zaradi njih ne mogel knez vzdržati na prestolu. Večja nevarnost preti mu od velesil — od Rusije. Nikdar pa ne bomo trpeli, da bi vladal pri nas rusk general, da bi se naše zadeve razpravljale v Petrogradu, sebranje naše pa da bi postal zbor, ki bi smel ukrepati le o malenkostnih okrajnih zadevah. Proti temu je Cankov, Radoslavov in Stojlov, proti temu je cela naša vojna do zadnjega moža. Ne verujem, da bo treba najskrajnejših sredstev, da si ohranimo ono prostost, katero smo si priborili v zadnjih letih. Upamo vsi, da nam ostane knez, katerega smo si izvolili, in v tej nadi utrjuje nas zgodovina naša. Regentstva ni nobena velesila pripoznala, danes pa se mu pošiljajo vloge od vseh strani, da bi deloval proti knezu. — K večerajšnjemu dvornemu obedu povabil je knez tudi višje duhovnike in uradnike; metropolit Klement ni prišel, opravičuje se, da je bolan. Knez podaril je Matkurovu veliki križ Aleksandrovega reda. — Francoski agent naznanil je Načeviću, da ga je vlada odpoklicala. Vladni krogi bojé se, da bodo vse velevalsti postopale enako.

Ako ima „Voss. Ztg.“ prav, ne vjema se **Avstrija z Rusijo** v bolgarskem vprašanju zaradi tega, ker se Avstrija ne more prepričati, da je Rusije predlog o Ernrothu kot regentu prava pot, po kateri bi se mirno razmotale bolgarske homatije. Ko bi se Ferdinand ne mogel vzdržati na prestolu, pripoznati bi morala tudi Avstrija, da je Rusija opravičena napraviti réd na Balkanu, ker si Bolgarija ne more pomagati sama. Bati se je le, če bi ruskega odposlanca ne sprejeli v Bolgariji povoljno, da bo treba z orožjem postopati, kar bi lahko povzročilo vojsko med Rusijo in Avstrijo.

„Standard“ poroča, da hoče **Rusija** odposlati Ernretha le kot diplomatskega agenta, in ne kot regenta. Velesile bodo menda s tem predlogom zadovoljne. Kakor se čuje, bo princ Koburški zapustil Bolgarijo za nekaj časa, da obišče dvore raznih držav. Storil bi bil bolje to pred svojim odpotovanjem v Bolgarijo, ker mu bodo sedaj brž ko ne mnoga vrata zaprta. — „Journal de St. Petersburg“ piše: Slabe nasledke bi imelo, ko bi se Turčija sklicevala na pravice, ki jih jej dajejo pogodbe, pri tem bi pa mirno pustila princeza nepostavno vladati v Bolgariji. Sama mora v tej zadevi najprva kaj storiti, da se jej ohranijo pravice, inace naj se pa izjavi, da hoče mirno trpeti vse slabe nasledke, ki bi sledili iz te njene nemarnosti.

Iz **Rumunije** se poroča, da so vsi v Bukarešti došli bolgarski izseljenci enega mnenja: na vsak način rožljalo bo rusko orožje, predno bodo bolgarske razmere dognane.

Nemški cesar došel je dne 31. avgusta ob dveh popoldne iz Babelsberga v Berlin; ljudstvo ga je navdušeno pozdravljalo. Videlo se mu je, da je nekoliko okreval, bil je pa toli slaboten, da je z velikimi težavami odzdravljajal narodu.

Na **Francoskem** razburil je zeló prebivalstvo ukaz, da se mora 17. vojni oddelek takoj oborožiti. V Montaubanu in drugih krajih začeli so biti plat zvona, ko se je nabil dotični razglas po oglih.

Med **Belgijo** in **Anglijo** vrši se razburjena razprava zaradi zadnjih ribiških izgredov. Vsled pretenja angleških ribičev zapovedalo je belgijsko ministerstvo, naj odpluje parnik „Ville d'Anvers“ varovat belgijske ribiče.

Angleška vlada namerava pogajati se s **Španjko**, da tej odstopi Gibraltar v zameno s trdnjavo Ceuta, kjer bi se dala napraviti velika bojna luka po Portlandskem vzoru. Prejšnji admiral in večletni poveljnik Gibraltarski, George Grey, izjavil se je, da je nemogoče uporabljati Gibraltar za mornarske namene v današnjem času, ko topovi v toliko daljavo streljajo, da bi se od nasprotnega nabrežja lahko krotil ž njimi. V vojskinem času ne imel bi Gibraltar nobene veljave. — V spodnji zbornici naznanil je Fergusson, da so Združene države dovolile, naj se skliče nova komisija v posvetovanje o severno-američanskem ribarstvu. Kot glavni komisar angleški imenovan je v ta namen Josip Chamverlain. Dalje je poročal Fergusson, da je emir afganistanski sprejel najnovejši angleško-ruski dogovor o afganistanski meji.

Turčija naglašja v eno mer, da ne bo nič odločnega vkrenila, dokler se ne sporazumejo vse velesile. Boji se menda, da jo bodo Anglija, Italija in Avstrija prisilile, naj se konečno izjavi o tej zadevi. Da bi se tej slučajnosti izognila, prosila je Nemčijo, naj posreduje pri navedenih treh državah, da bi sprejele predlog Rusije. Ko bi Nemčija odbila to prošnjo, sploh ne bo poslala nobene okrožnice. — „Presse“ objavlja v svoji številki z dne 31. avgusta: „Po diplomatskih poročilih iz Carjegrada sklenila je Turčija, da na nobeden način ne bo uporabljala posilnih sredstev.“

Izvirni dopisi.

Iz **Metlike**, 30. avgusta. (Živinska razstava na Dolenjskem.) Včeraj se je vršila v Metliki živinska razstava za Dolenjsko. Podružnica si je prizadevala, da se pripelje veliko lepe živine. O krasnem vremenu prignalo se je na trg 16 bikov, 72 krav in 37 telic. Presojevalna komisija obstala je iz sledečih gospodov: Predsednik kmetijske družbe kranjske J. F. Seunig, vodja deželne kmetijske šole R. Dolenc, državni in deželni poslanec V. Pfeifer, prošt in župnik Metliški F. Dovgan, deželnega živinozdravnika je zastopal okrajni glavar marquis Gozani. Pregledovanje se je pričelo ob 1/2 11. uri predpoludne, a trajalo je do 2. ure popoldne.

Nagrade za razstavljene bika so dobili: Viktor Jombart, grajščak iz Klevevža, 40 gld.; F. Fabjan z Gradišča 30 gld.; J. Jaklevič iz Radovič 30 gld.; F. Ničembur iz Tomaževega 25 gld.; J. Čelič iz Vinice 25 gld.; J. Bajuk iz Božjakova 20 gld.; M. Kambič iz Metlike 20 gld.

Za krave so bili nadarjeni: V. Jombart 30 gld.; J. Šušteršič iz Semiča 25 gld.; F. Schweiger, župnik iz Radovice, 20 gld.; B. Simonič iz Boldreža 20 gld.; F. Guštin iz Metlike 20 gld.; M. Slobodnik iz Metlike 15 gld.; F. Mežnaršič iz Metlike 15 gld.

Za telice so prejeli nagrado: K. Žigon iz Metlike 25 gld.; J. Eekert iz Gradea 20 gld.; J. Haring iz Črnomlja 15 gld.; J. Matekovič iz Radovice 10 gld. — Razun teh dobila sta javno priznanje V. Jombart za bika in telico ter

grajščak vitez Savinscheg za dobro živinorejo sploh.

Pred razdelitvijo nagrad govoril je vodja **Dolenc** zbranim kmetovalcem o živinski razstavi, označil precejšnji napredek živinoreje na Dolenjskem in posebej na Belokranjskem, ter jim polagal na srce, da naj še vedno bolj napredujejo, saj je to kmetovalcu samemu na korist.

Ob 2. uri popoldne se je pričela loterija. Srečke so se večinoma razprodale in občinstvo se je je močno veselilo zaradi izpostavljenih lepih dobitkov, kateri so marsiktere mikali, da si je nakupil srečk.

Banket je bil ob 3. uri. Vdeležilo se ga je čez 50 oseb. Kakor običajno, prišle so tudi tu napitnice na vrsto. Vršile so se brez izjeme v slovenskem jeziku. Prvo je napil predsednik podružnice Nj. Veličanstvu, koja je bila sprejeta vrlo navdušeno, a na to je zaigrala mestna godba cesarsko himno in slednjič so jo pričujoči še zapeli. G. dekan je napil nj. ekselenci ministru kmetijstva, koji se je blagovolil izkazati podružnici in razstavi vrlo naklonjenega. Razlegal se je krepki „živio!“. G. prošt je posvetil svojo jedrnat napitnico predsedniku kmetijske družbe grofu Thurnu, pospešitelju kmetijstva na Kranjskem. Gromoviti „živio!“. Sledile so še mnogobrojne napitnice, kakor: deželnemu predsedniku baronu Winklerju, okrajnemu glavarju markizu Gozaniju, častiti duhovščini, vodji deželne kmetijske šole Dolencu, tajniku družbe Pircu, grajščaku vitezu Savinschegu in drugim prisotnim in neprisotnim.

Ob 1/2 6. uri končá predsednik podružnice oficijelni obed z izbornim govorom. Toplo priporoča visokim gospodom daljno Belokranjo ter poprosi jej blage naklonjenosti tam, odkoder ima naide na izdatno podpero in pomoč, zahvali se vsem gospodom to in onstran Gorjancev in Kolpe za prijazen pohod, želeč, da jim Metliška razstava ostane v vednem, prijaznem spominu.

Z velikim veseljem sprejeli smo vest, da pohodi razstavo tudi visokorodni deželni glavar in predsednik kmetijske družbe grof Thurn. Dan poprej se je peljal nasproti odbor podružnice, da ga slovesno sprejme. Dan razstave poklonila sta se visokemu gostu mestni zastop in odbor podružnice.

Da se je razstava tako slovesno in gladko vršila, v tem ima pač mesto samo mnoge zasluge. Hiše so bile okrašene s cesarskimi in slovenskimi zastavami. Za red na trgu skrbela je uniformirana prostovoljna požarna bramba, a za kratek čas spretna in dobro izvežbana mestna godba.

Iz **Rožne doline na Koroškem**, 29. avgusta. Zlata maša Einspielerjeva je popolnoma zmešala glave našim nemškim liberalcem; kakor brez glave se zaletavajo zdaj v enega, zdaj v drugega poštenjaka, pred vsemi seveda v zlatomašnika samega. — Toda tudi blagemu g. župniku v Svečah, Šusterju po imenu, ne morejo pozabiti, da je s svojo skrbljivostjo in z velikim trudom vse priredil, da se je slavnost vršila tako veličastno, da se je pri njej zbralo toliko koroških Slovencev iz vseh krajev koroške zemlje. — Precej prve dni po slovesnosti so grozili, da bodo čudne reči odkrili o Sveškem župniku. Skoraj štirinajst dni so potrebovali, da so nabirali gradiva, in zadnje „Freie Stimmen“ prinašajo članek: „Erbauliches und Beschauliches aus Sveutschach“; v tem članku odkrivajo svetu grozovite pregrehe g. župnika Šusterja. In ktere so te strašne hudobije? Cela občina zdihuje pod krutim jarmom tamošnjega župnika. In zakaj? „Kakor sledni pes voha po nemških naprednih časnikih; tako n. pr. ne smejo v njegovi župniji v nobeni gostilni imeti časnika „Freie Stimmen“. „Nikdar ne stopim več v vašo hišo, dokler ste naročeni na ta list in tudi drugim bom prigovarjal, da se ogibajo vaše gostilne“; tako govori in dela g. župnik v Svečah. — Kaj ne, dragi čitatelj, to je strašen greh — za brezverske liberalce, nam pa taki grehi pomagajo celó v nebesa. — Vprašam: ali ne spolnaje s tem župnik Sveški le svoje svete dolžnosti, da se bori proti neveri, naj se širi z besedo ali pa po listih; ali ne spominja duhovnov sv. Oče sam na to, za današnje čase posebno važno dolžnost? — O da bi pač vsi duhovni, vsi zaveženi katoličani po Koroškem in drugod tako odločno delali proti brezverskemu časopisu; pač bi bilo marsikje v mnogih ozirih na boljem!

To je vse, kar so našli naši liberalci grajevrednega na Sveškem župniku. Vprašam: ali ni to zanj častno, ali ga ne bo ravno to očitanje vtrdilo, da v svojem poslovanju ostane stanovit? — Zatem

dajejo liberalci g. župniku par svetov, da naj raje deluje proti žganjepitji, ki se baje grozno širi po Rožni dolini in da naj bolj skrbi za šolo, da ne bo 150 otrok v eni sami sobi poučeval samo eden učitelj.

Toda: kdo pa je kriv, da se širi žganjepitje? Ali niso deloma temu krivi tisti zapeljivci, ki duhovnom spodkopujejo veljavo pri ljudstvu, ki ljudi odvrčajo od cerkve, ki jih raje vabijo na „dir in daj“; ali niso ti zapeljivci v prvi vrsti naši brezverski časniki? Kaj naj doseže duhoven zoper žganjepitje, če bi tudi celo leto govoril v cerkvi zoper to kugo — praznim klopem, ker so mu brezverci odgnali ljudi iz cerkve? Ali ni tu na pravem mestu opomin: Zdravnik ozdravi naj poprej sam sebe!

In v šoli, kaj naj v taki šoli, kakor je sedaj na Koroškem, stori župnik? Ali se mu ne stavijo od vseh strani ovire, ali mu niso zvezane roke? — Opraviti ima dovolj, da otroke nauči krščanskega nauka, sicer nima prav nobenega vzroka, da bi se navduševal za novo šolo.

Da, mi vemo, zakaj tako strastno sikajo zoper nas naši liberalci. Einspielerjeva zlata maša je na novo vzbudila Slovence na Koroškem, posebno v Rožni dolini, vzbudila k novemu delovanju za narodne pravice. Slovenci koroški so videli, kako slovenski rodoljubi s Kranjskega, Štajarskega, Primorskega, kako celó škofje slovenski in hrvaški časté in ljubijo vodnika koroških Slovencev; sedaj vedó Korošci, da niso sami, da še mnogo prijateljskih src bije za-nje, da, če jih tudi liberalni Nemci zatirajo, se jim ni nič bati, ker drugi Slovenci in tudi poštteni Nemci so vsi z njimi. Jezuitje pridejo v deželo, Slovenci stopajo na dan — zato sika peklo, zato se zvija nasprotnik, a to nas ne straši. Vsakemu svoje! Nam Slovencem dajte toraj kar je našega in — mirna bo Koroška!

Domače novice.

(Duhovske spremembe v Lavantinski škofiji.) Č. g. Jurij Purgaj, kapelan v Cirkovicah, pride kot I. kapelan v Šmartin pri Slov. Gradci; na njegovo mesto pride č. g. Fr. Puntner od sv. Trojice v Slov. goricah.

(V Mariborsko semenišče) so sprejeli v prvo leto 17 prosilcev; v 4 leto je sprejet gospod Janez Sušnik iz Ljubljane.

(Deželni odbor kranjski) je sklenil, kakor poročajo „Novice“, naj se gledé gimnazije v Kranji po posebni deputaciji izroči prošnja Nj. Veličanstvu, da se ohrani ta učni zavod.

(Trstenjakove slavnosti) se vdeležijo iz Ljubljane gg. P. Grasselli in M. Pleteršnik kot zastopnika „Slov. Matice“, gg. dr. Vošnjak in prof. Raič kot zastopnika „Pisateljskega društva“, gg. dr. I. Tavčar in dr. Staré kot zastopnika „Dramatičnega društva“.

(Povodom Trstenjakove slavnosti) naznanja se iz Slovenjega Grada, da se njegove slike dobivajo pri fotografu g. R. Neunerji, male po 30 kr., velike po 60 kr.

(Profesor E. Nedved) premeščen je iz Ljubljane v Iglovo. Na njegovo mesto pride na Ljubljansko gimnazijo profesor Julij Wallner iz Iglove, ki je pred nekterimi leti služil kot suplent na tukajšnji c. kr. višji realki.

(Obravnava proti „Slov. Narod“) vršila se je včeraj dopoldne. Povod zatožbi je bil, ker je „Slov. Narod“ priobčil 16. junija „S Ptuja“ dopis, ki je po mnenji c. kr. pravdnictva identičen s konfiskovanim dopisom v 22. številki „Slov. Gospodarja“. Gospod vrednik „Slov. Naroda“ je ugovarjal, da tega ni „vedoma“ storil, ker se iz uradnih objav zaplenjenih člankov ne dá posneti njihova vsebina. Sodišče je g. vrednika oprostilo.

(Vabilo) k slavnosti, ktero priredi „Narodna čitalnica“ v Gornjemgradu dne 8. septembra 1887 v spomin 25letnice smrti slavnega knezoškofa Antona Martina Slomška. Spored: 1. Slavnosti govor. 2. Deklamacije in petje. 3. Igre: a) „Blaznica v I. nadstropji“, b) „Gluh mora biti“. Začetek ob 1/8. uri zvečer.

(Kmetijski nadaljevalni tečaj za učitelje) ljudskih šol na deželni vinarski, sadjarski in kmetijski šoli v Grmu so obiskovali naslednji gg. učitelji: Jakob Ostermann iz Kočevske Reke, Janez

Vrešic z Rake, Ludovik Vagaja iz Pirnič, Jurij Adlešič iz Šmartna pri Litiji, Peter Repič z Unca, Gustav Špecler iz Radovljice, K. Bernard iz Bohinjske Bistrice, Stanislav Novak iz Črmošnice, Tomaž Petrovec in Čemšenika, Janez Bantan iz Dragatuša in Janez Muren iz Drašič. Kot eksternist obiskoval je tečaj tudi teolog gosp. Nemanjič iz Metlike.

(Pred porotnim sodiščem v Rudolfovem) je stal 17letni Pucelj, ki je v Ribnici zažgal Pavserjevo poslopje in povzročil veliko nesrečo. Porotniki so ga jednoglasno proglasili krivim; sodišče ga je obsodilo na 18 let teške ječe.

(Premeščen) je J. Wermuth, nadučitelj na „schulvereinski“ šoli na Pekrah, gori v Šlezijo. Srečno pot!

(Kranjsko-Primorsko gozdarsko društvo) izdalo je te dni svoja naznanila za l. 1887. Vsebina je jako zanimiva, zlasti poročila o gozdarstvu na Kranjskem.

(C. kr. kmetijsko ministerstvo) ukazalo je narediti trtnice ameriških trt na Metliškem.

(V Celovci) popravljajo dijaško semenišče, da bo v njem prostora za kacic 150 dijakov.

(Dirkarsko društvo za Koroško) priredi letošnjo dirko sredi tekočega meseca na vojaškem važbališču v Celovci.

(Hrvatski sabor) se je včeraj ob 11. uri dopoldne slovesno otvoril. Saborske galerije so bile polnoštevilno zasedene. Pred sabornico stala je stotinja vojakov, ktera je skazala propisano počastitev. Poslanei so prišli malone v polnem številu, mnogi v narodni noši. Starosta Vukotinović otvori zborovanje, imenuje začasne zapisnikarje ter odredi deputacijo, ki je šla po bana, kterege prišedšega v sabor pozdravi večina z „živio!“. Nato je bil prečitán kraljevi reskript, naštevajoč predmete, s kterimi se bo pečal sabor v prihodnjem zasedanju, kot: Vrvnanje uprave kmetskih posestev, zadrug, reformo pravosodnih postav, pravnega reda, šolskih postav in volitev regnikolarne deputacije. Ko je bil prečitán kraljevi reskript, odšli so poslanci v cerkev.

Razne reči.

— Ostra kritika. Angleški pesnik Johnson, kojemu je bila glasba po njegovih besedah le „neprijeten ropot“, bil je v neki družbi. Nek začetnik na flavti trudil se je, da bi prav umetno igral težko skladbo. Ker je bil Johnson med produkcijo jako nepazljiv, pravi mu sosed: „Ali veste gospod, da je ta komad jako težak“. — „Težak?“ odgovori mu pesnik, „moj Bog, želel bi, da bi bil nemogoč“.

— Čudna želja. Berač prosi na cesti Valterja Scotta, da bi mu podaril pol šilinga. Ker pa Scott ne najde v svoji denarnici tacega denarja, podeli mu cel šiling dostavljajoč v šali: „Pa ne pozabite, da mi dolžujete pol šilinga“. — „O gotovo!“ zakliče ubožček, „in Bog Vam daj tako dolgo živeti, da ga Vam bodem zopet povrnil“.

— Bojna leta Francije v šestih stoletjih. Kako bojaželjni so Francozje, uči nas najbolje zgodovina. — V 14. stoletji imela je Francija 43 bojnih let, namreč 5 let meščanskih bojov, 13 na tuji in 25 na domači zemlji. V 14 velikih bitkah pretakali so Francozje svojo kri, med temi v oni pri Kortryku, kjer so sovražni Vlemci zaplenili med drugim 4000 parov zlatih ostrog od francoskih vitezov; v bitki pri Poitiersu vjeli so jim sovražniki kralja. — V 15. stoletji bilo je 71 bojnih let, 13 meščanskih vojsk, 15 v tujini in 43 v domačiji. — Med 11 velikimi bitkami imenujemo one pri Azincourt, Castillonu in Monthery-ju. — V 16. stoletji imeli so celó 85 vojskanih let, in sicer 33 let verskih in meščanskih bojov, 44 na tujih in 8 na lastnih tleh. Izmed 27 velikih bitk bilo je 11 taci, v kterih so se domače stranke med sabo morale. — 17. stoletje šteje 69 bojnih let, 6 let verskih, 11 let meščanskih bojov in 52 let v tujini. Velikih bitk imeli so 39. — V 18. stoletji bilo je 58 bojnih let, 51 na tuji zemlji, 1 leto verskih in 6 let meščanskih vojsk. Vsega skupaj tolkli so se v 93 bitkah. — V 500 letih rožljalo je tedaj 326 let francosko orožje in le 174 let vladal je mir v Franciji. — V našem stoletji navesti nam je najprvo 15letno bojno dobo Napoleona I., notranje zmešnjave in zasedenje Francije po tujih vojnah, julijska revolucija, vojska v Algieru in večletno bojevanje proti tamšnjim domačinom. Tem sledi belgijska revolucija ter vstaje v Vendée in sploh na jugu, ekspedicija v Ancono, revolucija leta 1848, vojska na Kitajskem, v Krimu, v Italiji in Mehjiki, slednjič pa boj med Francijo in Nemčijo leta 1870—71 in v Tonkinu.

Telegrami.

Sofija, 2. septembra. Reuterjevo izvestje. Ko je vlada dobila uradno poročilo, da je Turčija sprejela ruski predlog gledé Ernrotha, zbralo se je včeraj ministerstvo, da se posvetuje o tem, kako naj v prihodnje postopa.

Sofija, 2. septembra. Princ je izrazil željo deputaciji stavbene družbe zveznih železnic, da bi se gradnja še letos dokončala. Predsednik družbe Zaratov pripomni, da nimajo potrebnega denarja; nato odgovori princ, da bo vlada v ta namen dobila posojilo.

Sofija, 2. septembra. „Havasovo izvestje“: Ministerstvo sestavljeno je takole: Štambulov, Stojlov, Načević; Stransky in Mutkorov. Stransky prevzame vnanje zadeve, Načević finance.

Berolin, 2. septembra. „Nat. Ztg.“ poroča: Mogoči shod cesarjev bo v Swinemünde dne 10. septembra.

Ostende, 1. septembra. Angleško ladijo, ki je danes hotela pripluti v luko, napali so belgijski ribiči s kamenjem ter jo primorali, da se je umaknila od obrežja.

Pariz, 1. septembra. Poskusna mobilizacija vrši se mirno. Rezervisti dohajajo k armadi.

Tuji.

31. avgusta.

Pri **Mattcu**: M. Kratochwill, R. Wüst, zasebnici, z Dunaja. — Böhm, Klingseisen, trgovec, z Dunaja. — E. Schmidt, uradnik, iz Nemčije. — R. Andraseh, zasebnik, iz Grada. — Müller in Wohl, trgovec, z Grada. — N. Njeguš, župnik, iz Štajarskega. — A. Möstl, profesor, s soprogo, iz Gorice.

Pri **Stona**: J. Kuhn, vodja upraviteljstva, z Dunaja. — J. Meisel, vodja pisarne, s soprogo, z Dunaja. — B. Netter, zasebnica, z Dunaja. — Gans in Poppe, trgovec, z Dunaja. — F. Heide, trgovec, iz Češkega. — Dr. F. Mainer, profesor, z družino, iz Zagreba. — B. Fischer, trgovec, z Ogerskega. — J. Bujan, katehet, iz Bekara. — E. Pibernik, uradnik, s soprogo, iz Slavonije. — J. Schanta, logar, s soprogo, z Kranjskega. — S. Mauser, zasebnik, iz Trsta. — pl. Bouchville, inženir, iz I-trije.

Pri **Južnem kolodvoru**: K. Schmidt, vdova uradnika, z Dunaja. — S. Kreinz, zasebnica, iz Grada. — J. Ballis, kupčevalec, z Vrhnike. — J. Klemenčič, poštni uradnik, iz Trsta.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		razkoma v mm	toplomera po Celziju			
opazovanja						
7. u. jut.	736 00	+18 0	sl. vzh.	jasno		
1. 2. u. pop.	735 66	+27 8	sl. jzp.	"		0 00
9. u. zveč.	736 32	+20 8	sl. jzp.	"		

Lep dan Srednja temperatura 22 2° C., za 5 2° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafirano poročilo.)

2. septembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 30 kr.
Sreberna " 5% " 100 " (s 16% davka)	82 " 55 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	112 " 60 "
Papirna renta, davka prosta	96 " 45 "
Akcije avstr.-ogerske banke	884 " — "
Kreditne akcije	283 " 25 "
London	125 " 75 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleond.	9 " 95 "
Cesarski cekini	5 " 91 "
Nemške marke	61 " 50 "

Kmetovalec.

Gospodarski list s podobami.

Štev. XVI tega najboljšega, največjega in najcenejšega slovenskega gospodarskega lista prinaša sledečo vsebino:

Kromperjev hroščec. — Zboljš ne Hermannove nizke dratne naprave za hmelj. — Ne zna ne vsaka dekla mleti! — Kako naj gospodar vzgoji sina svojega za gospodarski poklic. — Razne reči. — Gospodarske novice — Vprašanja in odgovori. — Tržne cene. — Inserati.

„Kmetovalec“ izhaja dvakrat na mesec na celi poli, ter stane za celo leto 2 gold. Gg. učitelji in šolske knjižnice dobivajo list za polovico cene.

(14)

Inserati

priobčeni v „Kmetovalec“ imajo najboljši vseh, kajti list je razširjen posebno po deželi, zlasti pa v premožnejših kmečkih krogih. Zelo priporočljiv je „Kmetovalec“ za objavljanja pri nakupu ali prodaji gospodarskih pridelkov, izdelkov ali potrebščin.